

12 Fulwi 2020

Luambo Iwa Hayani Iwa Vhuimo ha Mutheo

MULAEDZA MULAPFU (Siaꝝari Ji 1)

Ndi masiari vhashumisani vha Vhuimo ha Mutheo.

Vhana vhashu aneano maðuvha vho vhona na u tshenzhema zwithu zwiswa, Zwo itwa nga dwadzetshifu ja COVID-19. U itela u bveledza zwikili zwavho zwa u pfectesa, ndi zwa ndeme, ndi zwa ndeme u ita nyambedzano navho, u vha thusa u pfectesa zwi ne vha khou ḥangana nazwo zwino.

Izwi ri zwi itisa hani?

Tshau thoma, kha ri thuse vhana u topola tshanduko iñwe na iñwe ye vha vhona kana u i tshenzhema.

Kha vha vhudziso mbudziso dici ngaho:

- Ni vhona mini ni tshi sedza nn̄da?
- Hu na phambano kana zwi a fana na zwa murahu?
- Arali zwo fhambana, zwo fhambana hani? Ni vhona mini?
- Afho nn̄da ni vhona vhathu na goloi nnzhi kana si nnzhi?
- No vhuya na ḥalela mafhungo kha TV?
- Arali zwo ralo, no vhona mini?
- Ndi mini zwe ra vha ri tshi khou zwi vhona?
- Hu na iñwe phambano kha vhathu kha mafhungo? Arali zwo ralo, ndi mini?
- Ndi mini zwe na vha ni tshi khou pfa nga hazwo kha mafhungo?

Tshavhuvhili, Ri nga thusa vhana u pfectesa zwe vha vhona kana u tshenzhema.

Kha vha vhudzise mbudziso dici ngaho:

- Ni a ḥivha uri ndi nga mini zwithu zwo shanduka?
- Arali ni tshi ḥivha, mmbudzeni zwi ne na ḥivha nga hazwo.
- Ndi maipfi afhio maswa e na a pfa?

- Ni nga mmbudza uri ni humbula uri aya maipfi a amba mini?
- Ni ḋi pfisa hani nga ha tshanduko dze na dzi vhona?
- Hu na tshiñwe tshi ne na si pfectese nga ha zwine zwa khou bvelela? Arali zwo ralo, ndi mini?
- Zwi no khou bvelela zwi a ni vhilaedza? Arali zwo ralo, ndi mini zwi no khou ni vhilaedza?
- Izwi zwithu zwi ita uri ni ḋi pfise hani?

Tshi no tevhela, ri nga thusa vhana u bula na u pfectesa zwe vha vhona na u tshenzhema.

- Kha vha funze vhana ḋivha ipfi ine vha ṭoda u amba nga hayo kha zwe vha vhona, tshenzhema na vhuḍipfi. Vha songo ofha u funza vhana ḋivhamaipfi a konḍaho. Hezwi zwi nga katela maipfi a ngaho: dwadze tshifu, tshitzhili, u ḋivalela, u vha kule na kule, masiki, sanithaiza, mazhuluzhulu, mutsiko, nz.
- Vha kone u fha vhana mafhungo a vhukuma o linganaho u vha thusa u pfectesa zwine zwa khou bvelela, yofho kana mazhuluzhulu a sa engedzei

Tsha u fhedzisela, Tsha u fhedzisela, kha vha fhe vhana maitele a u vha thusa kha u tshila na nyofho na mazhuluzhulu

- Kha vha ḥalutshedze vhana zwi ne vha tea u ita u ri vha dzule vho tsireledzea
- Kha vha dovhe vha ḥalutshedze vhana uri vha tshi pfa vha tshi vhilaela kana u ofha, kha vha ambe na muñwe muthu muhulwane nga hazwo.

Ri a livhuwa u dzula vha tshi khou humbula nga vhusedzi nga ha mveledziso ya zwikili zwa litheresi

Thimu/Tshigwada tsha NECT na DBE